

Canolfan Addysg Y Bont

Polisi CCTV Ysgolion / Schools CCTV Policy

(Fersiwn 1, Ebrill 2022 / Version 1, April 2022)

Ynglŷn â'r polisi hwn

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r hyn y mae angen i'r ysgol ei wneud i reoleiddio'r gwaith o reoli, gweithredu a defnyddio'r system CCTV (Teledu Cylch Cyfyng) yn yr ysgol.

Cefnogir y polisi hwn gan adnoddau ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu.

About this policy

This policy outlines what the school needs to do to regulate the management, operation and use of the CCTV system (Closed Circuit Television) at the school.

This policy is supported by resources on the Data Protection page on the Learning Service Microsite.

Fersiwn / Version	Dyddiad / Date	Crynodeb o newidiadau / Summary of changes	Dyddiad a Dderbyniwyd gan Fwrdd o Lywodraethwyr / Date Accepted by Board of Governors
F1 / V1	Ebrill 2022 / April 2022	Polisi newydd- cymryd lle y fersiwn cyfredol / New policy- replacing the current version.	10/05/2022

Dyddiad yr adolygiad nesaf / Date of next review	
Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu yn: / This policy will be reviewed in:	Ebrill 2025 / April 2025
Yr unigolyn a fydd yn ymgymryd â'r adolygiad fydd: / The review will be undertaken by:	Swyddog Diogelu Data Ysgolion / Schools Data Protection Officer

Manylion Cyswllt:

Swydddog Diogelu Data Ysgolion

E-bost:

dpoysgolionmon@ynysmon.gov.uk

Rhif ffôn: 01248 751833

Cyfeiriad:

Gwasanaeth Dysgu
Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

Contact Details:

Schools Data Protection Officer

E-mail:

dpoysgolionmon@ynysmon.gov.uk

Telephone: 01248 751833

Address:

Learning Service
Isle of Anglesey County Council
Council Offices
Llangefni
Anglesey
LL77 7TW

Rydym yn hapus i ddarparu'r polisi hwn ar ffurfiau eraill ar gais. Defnyddiwch y manylion cyswllt uchod. / *We are happy to provide this policy in alternative formats on request. Please use the above contact details.*

- Dogfen:** Tabled polisi sy'n amlinellu'r hyn y mae angen i'r ysgol ei wneud i reoleiddio'r gwaith o reoli, gweithredu a defnyddio'r system CCTV (Teledu Cylch Cyfyng) yn yr ysgol.
- Document:** *Policy template outlining what the school needs to do to regulate the management, operation and use of the CCTV system (Closed Circuit Television) at the school.*
- Cyfrifoldeb:** Cyfrifoldeb corff llywodraethu a Phennaeth yr ysgol yw sicrhau bod gweithdrefnau ar waith i sicrhau bod yr ysgol yn rheoleiddio'r gwaith o reoli, gweithredu a defnyddio'r system CCTV yn yr ysgol. Cyfrifoldeb y Pennaeth yw sicrhau bod holl staff perthnasol yr ysgol yn gweithredu ac yn cydymffurfio.
- Responsibility:** *It is the responsibility of the school governing body and the Headteacher to ensure procedures are in place to ensure that the school regulates the management, operation and use of the CCTV system at the school. It is the responsibility of the Headteacher to ensure implementation and compliance by all relevant school staff.*

Cynnwys	Page
1. Datganiad Polisi	4
2. Sgôp	4
3. Deddfwriaeth, Canllawiau a Pholisïau	5
4. Diffiniadau	6
5. Cyfrifoldebau	7
5.1. Corff Llywodraethu'r Ysgol	7
5.2. Y Pennaeth (ac/neu'r Person sy'n Gyfrifol am Ddiogelu Data yn yr Ysgol)	7
5.3. Swydddog Diogelu Data Ysgolion	8
6. Pam bod gan yr ysgol CCTV	9
7. Sail Gyfreithiol dros Brosesu	9
8. Rheoli System	10
8.1. Asesiad Effaith Diogelu Data (DPIA)	11
8.2. Mynediad	11
9. Darllediadau CCTV	12
9.1. Hysbysiadau	12
9.2. Lleoliad y Camerâu	13
9.3. Ymwelwyr	14
10. Gwyliadwriaeth Gudd	14
11. Storio a Chadw Offer a Data	15
12. Asesu'r System CCTV	15
13. Lawrlwytho Gweithdrefnau Ffilm	16
14. Ceisiadau gan Wrthrych y Data	17
14.1. Delweddau o Unigolion Eraill / Trydydd Partion	18
15. Mynediad at Ddelweddau a Datgelu Delweddau i Drydydd Partion	18
16. Rhannu Delweddau CCTV â'r Heddlu	20
17. Prosesu Trydydd Parti	20
18. Technoleg Adnabod Wynebau Byw (LFR)	21
19. Hyfforddiant	21
20. Cwynion	21
21. Torri'r Polisi	22
22. Adolygu Trefniadau Polisi ac Arolygiaeth	22
ATODIAD A- Log System CCTV Ysgolion	45
ATODIAD B- Log Lleoliadau CCTV Ysgolion	51
ATODIAD C- Gweithdrefn CCTV yr Ysgol	52
ATODIAD D- Polisi CCTV Ysgolion- Rhestr Wirio'r Pennaeth	53
English Version	24

1. Datganiad Polisi

Nod deddfwriaeth diogelu data yw diogelu preifatrwydd personol a hawliau unigolion y mae data yn cael ei gasglu, ei storio, ei brosesu neu ei gyflenwi yn eu cylch. Mae *Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y Deyrnas Unedig (UK GDPR)* yn ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau gael mesurau diogelwch technegol priodol ar waith i sicrhau bod data personol yn cael ei gadw'n ddiogel a'i ddiogelu rhag prosesu anawdurdodedig neu anghyfreithlon, ac yn erbyn colled, dinistr neu ddifrod damweiniol.

Mae casglu a/neu recordio delweddau o unigolion adnabyddadwy yn gyfystyr â phrosesu gwybodaeth bersonol ac felly mae angen cydymffurfio â'r egwyddorion diogelu data o dan *UK GDPR* a *Deddf Diogelu Data 2018*.

Mae'r ysgol yn defnyddio camerâu CCTV i fonitro gweithgareddau o fewn yr ysgol ac ar dir yr ysgol i nodi gweithgarwch troseddol sy'n digwydd, a ragwelir iddo ddigwydd neu a ganfuwyd ei fod wedi digwydd. Fe'i defnyddir hefyd er mwyn sicrhau diogelwch a lles y disgyblion a'r staff yn yr ysgol ynghyd â'i hymwelwyr a'r cyhoedd.

Mae'r polisi hwn yn manylu ar ddiben ac yn rheoleiddio'r gwaith o reoli, gweithredu a defnyddio'r system CCTV yn yr ysgol. Mae hefyd yn rhoi manylion am y gweithdrefnau i'w dilyn.

Diben y polisi hwn yw sicrhau:

- bod yr ysgol yn cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data, gan gynnwys *Deddf Diogelu Data 2018*; *Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y Deyrnas Unedig (UK GDPR)* ac egwyddorion *Cod Ymarfer y Surveillance Camera Commissioner*;
- bod y delweddau sy'n cael eu tynnu yn cael eu defnyddio at y dibenion y mae'r ysgol yn gofyn amdanynt;
- y gall yr ysgol gysuro'r personau hynny y mae eu delweddau'n cael eu tynnu bod y delweddau'n cael eu trin yn unol â deddfwriaeth diogelu data.

Mae'r system yn cynnwys nifer o gamerâu gosodedig a dôm wedi'u lleoli o amgylch safle'r ysgol. Mae'r holl gamerâu gosodedig mewn golwg amlwg ar safle'r ysgol. Nid yw'r ysgol yn defnyddio CCTV fel mater o drefn i fonitro'n gudd neu i fonitro eiddo preifat y tu allan i dir yr ysgol, oni bai bod amgylchiadau eithriadol neu eithafol i wneud hynny.

Bydd yr ysgol yn trin y system, yr holl wybodaeth, dogfennau a recordiadau (y rhai a gafwyd a'r rhai a ddefnyddiwyd wedyn) fel data a ddiogelir o dan *UK GDPR* a *Deddf Diogelu Data 2018*.

Ni fydd deunyddiau na gwybodaeth a gafwyd o ganlyniad i CCTV yn cael eu defnyddio at unrhyw ddiben masnachol. Ni fydd delweddau byth yn cael eu rhyddhau i'r cyfryngau at ddibenion adloniant.

2. Sgôp

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i bob aelod o staff yn yr ysgol sydd wedi'u hawdurdodi i gael mynediad i system CCTV yr ysgol.

Mae'r polisi hwn hefyd yn cyflwyno hysbysiad a chanllaw i wrthrychau data (gan gynnwys disgyblion, rhieni, staff, gwirfoddolwyr, ymwelwyr â'r ysgol ac aelodau o'r cyhoedd ac unrhyw bersonau eraill y gellir tynnu eu delweddau ar y system CCTV) ynghylch eu hawliau mewn perthynas â data personol a gofnodir drwy system CCTV yr ysgol.

Mae'r polisi hwn yn ymdrin â'r defnydd o systemau gwyliadwriaeth a CCTV sy'n dangos delweddau symudol a delweddau llonydd o bobl y gellid eu hadnabod, yn ogystal â gwybodaeth sy'n ymwneud ag unigolion at unrhyw un o'r dibenion canlynol:

- arsylwi beth mae unigolyn yn ei wneud;
- cymryd camau gweithredu i atal trosedd;
- defnyddio delweddau o unigolion y gall effeithio ar eu preifatrwydd.

Mae'r polisi hwn a'r gweithdrefnau sydd ynddo yn berthnasol i holl systemau CCTV yr ysgol gan gynnwys gwe-gamerâu, gosodiadau cudd ac unrhyw system arall sy'n tynnu delweddau o unigolion adnabyddadwy er mwyn gwyllo a recordio gweithgareddau unigolion o'r fath.

Caiff delweddau CCTV eu monitro a'u cofnodi yn unol â'r polisi hwn.

3. Deddfwriaeth, Canllawiau a Pholisïau

Y brif ddeddfwriaeth diogelu data y mae'r polisi hwn yn cydymffurfio â hi yw *Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y Deyrnas Unedig (UK GDPR) a Deddf Diogelu Data 2018*.

Mae deddfwriaeth berthnasol arall a gymerir i ystyriaeth o fewn y polisi hwn yn cynnwys:

- *Deddf Diogelu Rhyddidau 2012 (POFA)*;
- *Deddf Hawliau Dynol 1998*;
- *Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000*;
- *Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000*;
- *Deddf Rheoleiddio Deddf Pwerau Ymchwilio 2000 (RIPA)*;
- *Deddf Cyfiawnder Troseddol a Threfn Gyhoeddus 1994*;
- *Deddf Gweithdrefn ac Ymchwiliadau Troseddol 1996*

Mae'r polisi hwn hefyd yn seiliedig ar godau ymarfer perthnasol ac ar ganllawiau a gyhoeddwyd gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO)- '*Video Surveillance Guidance*' a *Chod Ymarfer y Surveillance Camera Commissioner*, yn enwedig y 12 egwyddor arweiniol. Bydd yr ysgol hefyd yn dilyn – '*In the picture: A data protection code of practice for surveillance cameras and personal information*' a'r '*Surveillance Camera Commissioner Buyers Toolkit*'.

Dylid darllen y polisi hwn hefyd ar y cyd â'r *Polisi Diogelu Data Ysgolion; Polisi Asesiad Effaith Diogelu Data Ysgolion; Polisi Diogelwch Gwybodaeth Ysgolion; Polisi*

Digwyddiadau Diogelwch Data Ysgolion; Polisi Cais gan Wrthrych y Data Ysgolion a Gweithdrefn Rhannu Gwybodaeth gydag Awdurdodau Heddlu yn y Deyrnas Unedig Gwynedd a Môn. Mae'r rhain i gyd ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu.

Dogfennau perthnasol sydd ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu:

- *Log Lleoliadau CCTV Ysgolion;*
- *Log System CCTV Ysgolion;*
- *Gweithdrefn CCTV yr Ysgol;*
- *Ffurflen Cais gan Wrthrych y Data Ysgolion;*
- *Ffurflen SA3 - Cais i sefydliad allanol am ddatgelu data personol i'r Heddlu.*

4. Diffiniadau

Data personol	Unrhyw wybodaeth ynglŷn ag unigolyn naturiol yr adnabyddir neu y gellir ei adnabod yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol drwy'r wybodaeth honno. Gellir ei storio'n ddigidol, ar gyfrifiadur, neu mewn systemau ffeilio ar bapur.
Data categori arbennig	Gwybodaeth ynglŷn â hil, tarddiad ethnig, barn wleidyddol, credoau crefyddol neu athronyddol, aelodaeth undeb llafur (neu ddiffyg aelodaeth), gwybodaeth enetig, gwybodaeth fiometreg (i adnabod unigolyn) unigolyn, a gwybodaeth ynglŷn ag iechyd, bywyd rhywiol neu ogwydd rhywiol unigolyn. Data categori arbennig yw data personol sydd angen amddiffyniad bellach oherwydd ei fod yn sensitif.
Prosesu Gwybodaeth	Casglu, derbyn, cofnodi, trefnu, strwythuro, storio, cadw, diwygio, addasu, newid, adennill, ymgynghori, lledaenu, cyfyngu, datgelu, dinistrio, cael gwared â gwybodaeth, ei defnyddio neu wneud unrhyw beth â hi.
Gwyliadwriaeth	Monitro symudiadau ac ymddygiad unigolion; gall hyn gynnwys fideo, sain neu ffilm fyw. At ddibenion y polisi hwn, dim ond fideos fydd yn berthnasol.
Gwyliadwriaeth Agored	Unrhyw ddefnydd o wyliadwriaeth nad yw ei hawdurdod yn dod o dan Ddeddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000.
Gwyliadwriaeth Gudd	Unrhyw ddefnydd o wyliadwriaeth nad yw'n cael ei rannu'n fwriadol â'r gwrthrychau y mae'n eu recordio. Ni fydd gwrthrychau'n cael gwybod am wyliadwriaeth o'r fath.
Technoleg Adnabod Wynebau Byw (LFR)	Mae technoleg adnabod wynebau byw (LFR), a elwir hefyd yn gydnabyddiaeth wyneb awtomatig, yn adnabod pobl mewn fideo mewn amser real, gan ddefnyddio set o ffotograffau fel cyfeiriad. Mae camerâu gwyliadwriaeth adnabod wynebau yn sganio'r holl wynebau y gallant eu gweld mewn torf i wirio hunaniaeth pobl yn erbyn cronfa ddata mewn amser real.
Systemau Gwybodaeth	Cyfrifiaduron prosesu gwybodaeth neu systemau cyfathrebu data.

Risg	Effaith ansicrwydd ar amcanion. Risgiau i unigolion: y potensial am ddifrod neu drallod. Nodweddir risg yn aml gan gyfeirio at "ddigwyddiadau" a "chanlyniadau" posibl, neu gyfuniad o'r rhain.
Effaith	Beth fyddai canlyniadau'r risg pe bai'n digwydd. Effaith yn cael ei ystyried fel un sy'n cael effaith uniongyrchol neu effaith yn y dyfodol.
Anawdurdodedig	Heb hawl cyfreithlon.
Amgryptio	Mae amgryptio data yn ddull diogelwch lle mae gwybodaeth yn cael ei hamgodio a dim ond defnyddiwr sydd â'r allwedd amgryptio gywir y gellir cael gafael ar neu ddadgryptio data. Mae data wedi'i amgryptio yn ymddangos wedi'i sgramblo neu'n annarllenadwy i berson neu endid sy'n cael mynediad heb ganiatâd.

5. Cyfrifoldebau

5.1. Corff Llywodraethu'r Ysgol

Mae corff llywodraethu'r ysgol yn gyfrifol am:

- sicrhau bod y polisi hwn wedi'i fabwysiadu'n ffurfiol gan yr ysgol;
- monitro cydymffurfiaeth ac atebolrwydd cyffredinol yr ysgol mewn perthynas â'r polisi hwn;
- sicrhau y gall yr ysgol dystiolaethu cydymffurfiaeth â deddfwriaeth diogelu data.

5.2. Y Pennaeth (ac/neu'r Unigolyn sy'n Gyfrifol am Ddiogelu Data yn yr Ysgol)

Mae'r Pennaeth ac/neu'r unigolyn sy'n gyfrifol am ddiogelu data yn yr ysgol yn gyfrifol am:

- sicrhau bod proses ar waith i fonitro cydymffurfiaeth yr ysgol â'r polisi hwn yn barhaus;
- sicrhau bod y defnydd o systemau CCTV yn cael ei weithredu yn unol â'r polisi hwn a'i fod yn cael ei brosesu'n gyfreithlon ac yn deg;
- sicrhau bod holl weithwyr yr ysgol yn ymwybodol o'r cyfyngiadau mewn perthynas â mynediad at ddelweddau a recordiwyd a'u datgeliad;
- gweithredu ac atebolrwydd cyffredinol ar gyfer sut mae'r ysgol yn defnyddio'r system CCTV;
- rheoli a gweithredu'r system CCTV yn gyffredinol o ddydd i ddydd, gan gynnwys gweithgareddau sy'n ymwneud â gosodiadau, cofnodi, adolygu, monitro a sicrhau cydymffurfiaeth â'r polisi hwn;
- ymgynghori â'r Swyddog Diogelu Data Ysgolion o ran prosesu gwylidwriaeth a delweddau CCTV yn gyfreithlon;
- sicrhau bod y gwaith monitro CCTV yn gyson â'r safonau a'r amddiffyniadau uchaf;
- cynnal gwaith monitro perfformiad rheolaidd, gan gynnwys hapwiriadau gweithredu ar y system CCTV;
- sicrhau bod arwyddion digonol yn cael eu codi o amgylch yr ysgol yn unol â *Chod Ymarfer y Surveillance Camera Commissioner*;

- sicrhau bod y *Log Lleoliadau CCTV Ysgolion* wedi'i gwblhau a'i fod yn cael ei ddiweddarau;
- sicrhau bod y ddogfen *Gweithdrefn CCTV yr Ysgol* wedi'i gwblhau a'i fod yn cael ei ddiweddarau;
- cadw cofnod o fynediad (e.e. cofnod systemau) i neu ryddhad o unrhyw ddeunydd a gofnodir neu a gedwir yn y system;
- sicrhau y glynir wrth gyfnodau cadw penodol ac ystyried pwy sy'n cael mynediad i ddelweddau CCTV a pham;
- sicrhau bod delweddau a recordir yn cael eu storio am gyfnod heb fod yn hwy na 30 diwrnod ac yna'n cael eu dileu oni bai bod hynny'n ofynnol fel rhan o ymchwiliad troseddol neu achos llys (troseddol neu sifil);
- sicrhau bod gwyliadwriaeth a delweddau CCTV yn cael eu dinistrio yn unol â gofynion cyfreithiol pan fyddant y tu allan i'w cyfnodau cadw;
- sicrhau bod y perimedr golwg o gamerâu lleoliad sefydlog yn cydymffurfio â'r polisi hwn yn fewnol ac yn allanol;
- sicrhau nad yw camerâu allanol yn ymwithiol o ran eu safleoedd a'u golwg o dai preswyl cyfagos ac yn cydymffurfio â'r egwyddor o "ddisgwyliad rhesymol o breifatrwydd";
- sicrhau bod ffilm monitro yn cael ei storio mewn man diogel gyda mynediad gan staff awdurdodedig yn unig;
- sicrhau bod mesurau seiberddiogelwch cadarn ar waith i ddiogelu data a gedwir ar y system;
- sicrhau bod rheoli camerâu yn monitro ymddygiad amheus, difrod troseddol ac ati yn unig ac nad yw'n monitro nodweddion unigol;
- cadw cofnodion cynhwysfawr a chywir o'r holl weithgareddau prosesu data, gan gynnwys gwyliadwriaeth a delweddau CCTV a manylu ar ddiben y gweithgaredd o fewn ROPA yr ysgol;
- sicrhau bod staff sydd â mynediad i system CCTV yr ysgol yn cael hyfforddiant digonol i sicrhau dealltwriaeth lawn o'r system ac i gadw cofnodion o fanylion yr hyfforddiant;
- rheoli unrhyw gwynion ynglŷn â'r system CCTV gan gynnwys ystyried adborth/cwynion disgyblion a staff ynghylch ymosodiad posibl ar breifatrwydd neu gyfrinachedd oherwydd lleoliad camera CCTV penodol neu offer cysylltiedig.

5.3. Swydddog Diogelu Data Ysgolion

Mae'r Swydddog Diogelu Data Ysgolion yn gyfrifol am:

- ddarparu trosolwg annibynnol o faterion cydymffurfiaeth;
- sicrhau bod yr ysgol yn prosesu ac yn delio â gwyliadwriaeth a ffilm CCTV yn unol â deddfwriaeth diogelu data;
- monitro deddfwriaeth i sicrhau bod yr ysgol yn defnyddio gwyliadwriaeth yn deg ac yn gyfreithlon;
- monitro bod gwyliadwriaeth a ffilm CCTV yn cael eu dinistrio gan yr ysgol yn unol â gofynion cyfreithiol pan maent yn disgyn y tu allan i'w cyfnodau cadw;
- cydlynu ceisiadau mynediad am ddata a ddelir ar systemau CCTV;

- darparu cyngor a chymorth pan ofynnir amdanynt a chynghori a chynorthwyo gyda chwynion a gweithrediad offer;
- darparu arweiniad a chefnogaeth gyda chwblhau Asesiad Effaith Diogelu Data (DPIA) lle bo angen a monitro perfformiad DPIA yr ysgol;
- monitro effaith defnyddio offer CCTV ar breifatrwydd;
- darparu cymorth gyda chreu unrhyw gytundebau prosesu data ar gyfer proseswyr data.

6. Pam bod gan yr ysgol CCTV

Mae defnydd o'r system CCTV yn yr ysgol ar gyfer:

- amddiffyn a chynnal lles a llesiant disgyblion, staff, ymwelwyr a'r cyhoedd;
- hyrwyddo iechyd a diogelwch disgyblion, staff, ymwelwyr a'r cyhoedd;
- cynnal amgylchedd diogel;
- cynyddu diogelwch personol a lleihau ofn troseddu;
- atal a lleihau'r nifer o ddigwyddiadau bwlio ac ymddygiad gwrthgymdeithasol (gan gynnwys lladrad a fandaliaeth);
- atal gweithredoedd troseddol yn erbyn unigolion ac eiddo;
- diogelu adeiladau, asedau, eiddo ac offer yr ysgol yn ystod ac ar ôl oriau ysgol;
- diogelu eiddo personol disgyblion, staff ac ymwelwyr rhag colled neu ddifrod;
- cynorthwyo staff i adnabod a datrys digwyddiadau;
- monitro diogelwch a chyfanrwydd y safle ysgol a danfoniadau a chyraeddiadau, gan gynnwys parcio ceir;
- sicrhau bod y rheolau ysgol yn cael eu parchu fel y gellir rheoli'r ysgol yn briodol;
- cefnogi'r Heddlu a'r gymuned i rwystro, atal, lleihau, darganfod ac ymchwilio i droseddau;
- cynorthwyo i adnabod, dal a chosbi'r sawl sydd wedi cyflawni trosedd;
- ei ddefnyddio fel tystiolaeth yn ystod gweithdrefnau disgyblaeth a chwynion lle bo angen a lle mae'n briodol i wneud hynny.

7. Sail Gyfreithiol dros Brosesu

Defnyddir camerâu i fonitro gweithgareddau yn yr ysgol; ei meysydd parcio a manau cyhoeddus eraill er mwyn adnabod gweithgarwch neu ymddygiad droseddol bosibl neu wirioneddol nad yw'n cydymffurfio â chodau ymddygiad yr ysgol ac er mwyn diogelu lles a diogelwch disgyblion, ymwelwyr a'r cyhoedd.

Ystyrir bod prosesu yn rhan o dasg gyhoeddus yr ysgol felly ystyrir mai'r sail gyfreithlon ar gyfer prosesu yw:

- *Erthygl 6(1)(e) mae prosesu yn angenrheidiol er mwyn cyflawni tasg a gyflawnir er budd y cyhoedd neu wrth arfer awdurdod swyddogol a freiniwyd yn y rheolydd.*

Bydd yr ysgol yn sicrhau ei bod:

- yn prosesu gwylidwriaeth a ffilm CCTV yn gyfreithlon ac yn deg;

- yn casglu gwyliadwriaeth a ffilm CCTV am resymau cyfreithlon; ei fod ond yn cael ei ddefnyddio at y dibenion y bwriedir ei ddefnyddio a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n unol â hynny;
- yn casglu gwyliadwriaeth a ffilm CCTV sy'n berthnasol ac yn ddigonol heb fod yn ormodol o ran y rheswm dros ei gasglu;
- yn dylunio'r system i ystyried ei heffaith ar unigolion a'u preifatrwydd a'u data personol;
- wedi rhoi polisïau a gweithdrefnau ar waith sy'n cael eu cyfathrebu drwy'r ysgol;
- yn ystyried yr holl safonau gweithredol, technegol a chymhwysedd sy'n berthnasol i'r gwyliadwriaeth a'r system CCTV a'i phwrpas, a gweithio i gwrdd â'r safonau hynny a'u cynnal yn unol â'r gyfraith;
- â gweithdrefnau cyfrifoldeb ac atebolrwydd clir ar gyfer delweddau a gwybodaeth sy'n cael eu casglu, eu cadw a'u defnyddio;
- yn cyfyngu ar fynediad at ddelweddau a gwybodaeth a gadwir gyda rheolau clir ar bwy sydd â hawl i gael mynediad atynt;
- yn sicrhau nad yw unrhyw wylidwriaeth na delweddau CCTV sy'n adnabod unigolyn yn cael ei gadw yn hirach na bod angen;
- yn diogelu ffilm sy'n cynnwys data personol yn erbyn dinistriad, addasiad, datgeliad a mynediad anawdurdodedig yn ddamweiniol ac yn anghyfreithlon;
- yn dryloyw ac yn cynnwys pwynt cyswllt lle gall pobl gael mynediad at wybodaeth a cyflwyno cwynion;
- yn ymgymryd ag adolygiadau ac archwiliadau rheolaidd i sicrhau bod polisïau a safonau'n cael eu cynnal.

Gall camddefnydd o system CCTV fod yn drosedd.

Gall datgeliadau anawdurdodedig achosi niwed a gofid i unigolion, a gallant arwain at yr ICO yn cymryd camau gorfodi. Gall cyfreithiau eraill sy'n canolbwyntio ar enllib, aflonyddu, cyfathrebu maleisus neu ymddygiad bygythiol hefyd fod yn berthnasol mewn rhai amgylchiadau.

8. Rheoli System

Caiff y system CCTV ei pherchnogi, ei gweithredu, ei gweinyddu a'i rheoli gan yr ysgol. Yr ysgol yw'r rheolydd data ar gyfer y delweddau a gynhyrchir gan y system CCTV. Mae'r holl gamerau yn cael eu monitro o fewn yr ysgol neu gan gwmni monitro mae'r ysgol yn ei enwebu.

Mae'n bwysig bod datgeliad a mynediad at y delweddau a recordir gan wylidwriaeth a ffilm CCTV yn cael eu cyfyngu a'u rheoli'n ofalus, nid yn unig i sicrhau bod hawliau unigolion yn cael eu cadw, ond hefyd i sicrhau bod y gadwyn dystiolaeth yn parhau'n gyfan, pe bai angen y delweddau at ddibenion tystiolaethol.

Dylai'r Pennaeth gwblhau'r ddogfen *Gweithdrefn CCTV yr Ysgol (ATODIAD A)* sydd yn rhoi manylion ar sut mae'r system yn cael ei reoli. Mae hwn ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu hefyd.

8.1. Asesiad Effaith Diogelu Data (DPIA)

Pan fydd systemau neu gamerâu CCTV newydd am eu gosod, bydd yr ysgol yn cynnal Asesiad Effaith Diogelu Data (DPIA) sy'n nodi risgiau sy'n gysylltiedig â gosod a sicrhau cydymffurfiaeth lawn â deddfwriaeth diogelu data mewn ymgynghoriad â'r Swydddog Diogelu Data Ysgolion. Gall hyn hefyd olygu bod angen ymgynghori â staff, rhieni a chyrrff perthnasol eraill.

Bydd DPIA yn cael ei gynnal cyn gosod unrhyw system wylidwriaeth a CCTV. Os bydd y DPIA yn datgelu unrhyw risgiau diogelwch posibl neu faterion diogelu data eraill, bydd yr ysgol yn sicrhau bod darpariaethau digonol ar waith i oresgyn y materion hyn.

Pan fydd yr ysgol yn nodi risg uchel i fuddiannau unigolyn na ellir ei goresgyn, bydd yr ysgol yn ymgynghori â'r ICO cyn defnyddio'r system CCTV, a bydd yr ysgol yn gweithredu ar gyngor yr ICO.

Bydd yr ysgol yn sicrhau y bydd gosod y systemau gwylidwriaeth a CCTV bob amser yn cyfiawnhau ei dulliau. Os yw'r defnydd o system wylidwriaeth a theledu cylch cyfyng yn rhy ymwithiol o ran preifatrwydd, bydd yr ysgol yn ceisio darpariaeth amgen.

Bydd y defnydd o'r system CCTV yn cael ei gynnal mewn modd proffesiynol, moesegol a chyfreithiol ac mae unrhyw wryd o'r defnydd o dechnolegau diogelwch CCTV at ddibenion eraill yn cael ei wahardd gan y polisi hwn.

Os yw'r systemau gwylidwriaeth a CCTV yn cyflawni eu diben ac nad oes eu hangen mwyach, bydd yr ysgol yn eu dadactifadu. Bydd unrhyw gamerâu sy'n dangos diffygion yn cael eu hatgyweirio ar unwaith er mwyn osgoi unrhyw risg o ddigwyddiad diogelwch data.

Bydd y defnydd o CCTV a'r Asesiad Effaith Diogelu Data (DPIA) sy'n ymwneud ag ef yn cael eu hadolygu'n rheolaidd er mwyn sicrhau bod eu gweithrediad yn parhau i fod yn angenrheidiol ac yn gymesur wrth gyflawni'r dibenion a nodwyd.

Bydd yr ysgol yn cydymffurfio â'r *Polisi Asesiad Effaith Diogelu Data Ysgolion (DPIA)*.

8.2. Mynediad

Bydd y Pennaeth yn gyfrifol am reoli'r system CCTV o ddydd i ddydd. Cyfrifoldeb y Pennaeth yw goruchwylio mynediad a chynnal a chadw'r system CCTV.

Gall y Pennaeth ddirprwyo'r gwaith o weinyddu'r system CCTV i aelod arall o staff. Dim ond y Pennaeth fel Rheolwr y System neu weithwyr awdurdodedig eraill yr ysgol sydd angen mynediad at y data fydd yn cael mynediad at y system CCTV a'r data a gesglir. Bydd y Pennaeth yn ystyried pwy sy'n cael mynediad i'r ffilm hon a pham. Bydd mynediad i ddelweddau wedi'u recordio yn cael ei gyfyngu i'r staff hynny sydd wedi'u hawdurdodi i'w gweld, ac ni fydd ar gael yn ehangach.

Dim ond i bersonau awdurdodedig, o dan oruchwyliaeth y Pennaeth, y rhoddir mynediad i systemau cofnodi a delweddau CCTV a gedwir, yn unol â'r amcanion a bennwyd gan yr ysgol neu os oes rhyw reswm arall a chyfreithlon dros roi mynediad o'r fath. Bydd

systemau cofnodi yn cael eu diogelu gan fesurau diogelwch priodol megis diogelu cyfrinair fel mesur diogelwch ychwanegol.

Bydd log systemau yn cael ei gadw gan yr ysgol, gan nodi pwy a ddefnyddiodd y recordiadau/delweddau, ar ba ddyddiadau ac amseroedd, ac at ba ddibenion. Dylid defnyddio templed *Log System CCTV Ysgolion (ATODIAD A)*. Mae hwn hefyd ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu.

Bydd delweddau'n cael eu gweld a/neu eu monitro mewn ardal ddiogel, gyfyngedig a phreifat addas er mwyn lleihau'r tebygolrwydd o bersonau anawdurdodedig yn cael mynediad atynt neu'n cael cyfle i gael mynediad atynt. Mae monitorau arddangos gweledol wedi'u lleoli mewn ardal ddynodedig ac ni ddylai unrhyw un nad yw'n berson awdurdodedig eu gweld neu allu eu gweld. Ni ddylid caniatáu i weithwyr eraill yr ysgol a disgyblion gael mynediad i'r ardal honno pan fydd gwyllo'n digwydd.

Mae'r holl weithredwyr awdurdodedig a staff ysgol sydd â mynediad i ddelweddau CCTV yn ymwybodol o'r gweithdrefnau y mae angen eu dilyn wrth gael gafael ar y delweddau a recordiwyd. Mae holl staff yr ysgol yn ymwybodol o'r cyfyngiadau mewn perthynas â mynediad i ddelweddau wedi'u recordio a'u datgelu, a dim ond mewn ffordd sy'n gyson â'r dibenion a'r gweithdrefnau y bydd yn cael eu hawdurdodi i ddefnyddio'r system CCTV.

Dan rhai amgylchiadau, gall unigolion eraill hefyd weld y recordiadau er mwyn cyflawni'r amcanion yr amlinellir uchod. Pan fydd recordiadau CCTV yn cael eu gweld, bydd mynediad yn cael ei gyfyngu i unigolion awdurdodedig ar sail pwy sydd angen gwybod.

Gellir datgelu delweddau a recordir i lywodraethwyr ysgol fel rhan o broses disgyblaethu, gweithdrefn gwyno neu gwyn mewnol os yw'n briodol.

Bydd ceisiadau a dderbynnir gan gyrff allanol (e.e. cyfreithwyr, Heddlu) i weld neu ryddhau delweddau yn cael eu cyfeirio i'r Swyddog Diogelu Data Ysgolion yn y lle cyntaf.

Bydd angen i'r ysgol hefyd sicrhau bod mesurau diogelwch seiber cadarn ar waith i ddiogelu'r data a gadwir yn y system.

9. Darllediadau CCTV

9.1. Hysbysiadau

Mae'n rhaid i'r ysgol hysbysu staff, disgyblion, ymwelwyr ac aelodau o'r cyhoedd eu bod yn mynd i mewn i ardal sydd â gwyliadwriaeth CCTV a nodi pam ei bod yn casglu gwybodaeth bersonol ar ffurf delweddau CCTV. Cynhwysir hyn yn *Hysbysiadau Preifatrwydd* yr ysgol.

Dylid arddangos hysbysiadau sy'n hysbysu pobl bod CCTV ar waith mewn lleoliad clir ym mhob ardal sy'n cael ei ffilmio fel sy'n ofynnol dan *God Ymarfer y Surveillance Camera Commissioner*.

Bydd defnyddio arwyddion sydd wedi eu harddangos yn glir ym mhrif fynedfeydd allanol yr ysgol ac yna arwyddion pellach yn yr ardaloedd ac mewn mannau rheoledig yn hysbysu pobl eu bod mewn ardal lle mae system wylidwriaeth ar waith.

Bydd lleoliadau priodol ar gyfer arwyddion yn cynnwys mynedfeydd i safleoedd ar gyfer cerddwyr a cherbydau h.y. drysau allanol, gatiâu ysgol; derbynfa ac yn agos at bob camera mewnol. Dylai'r arwyddion fod yn glir ac yn ddarllenadwy.

Dylai'r arwyddion gynnwys yr wybodaeth ganlynol:

- hunaniaeth yr unigolyn neu'r sefydliad sy'n gyfrifol am y system CCTV;
- pwrpas y system CCTV;
- manylion ynglŷn â gyda phwy i gysylltu ynglŷn â'r system CCTV;
- unrhyw wybodaeth arall y gall ddod yn ofyniad statudol.

9.2. Lleoliad y Camerâu

Bydd lleoliad y camerâu CCTV yn cael ei ddewis gyda gofal mawr ac ni fyddant yn cael eu gosod mewn mannau lle byddai gan unigolion ddisgwyliad rhesymol o breifatrwydd (fel ystafelloedd newid a thoiledau). Cymerir gofal i sicrhau nad yw disgwyliadau preifatrwydd rhesymol yn cael eu torri. Bydd yr ysgol yn sicrhau bod lleoliad yr offer yn cael ei ystyried yn ofalus i sicrhau ei fod ond yn cipio delweddau sy'n berthnasol i'r dibenion y caiff ei osod ar ei gyfer ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data.

Oni bai bod angen ymateb ar unwaith i ddigwyddiadau, bydd camerâu CCTV ar safle'r ysgol yn cael eu gosod mewn man sefydlog ac ni fyddant yn cael eu cyfeirio, eu cylchdroi na'u pwyntio ar unigolion penodol, eu heiddo neu grŵp penodol o unigolion neu ddigwyddiadau. Dim ond yn y fath fodd fel ei fod ond yn monitro'r mannau hynny y bwriedir i'r offer eu gorchuddio y bydd yr holl offer CCTV o'r fath a osodir yn yr ysgol yn cael ei leoli. Bydd y system CCTV yn cael ei defnyddio i arsylwi eiddo'r ysgol er mwyn adnabod digwyddiadau sydd angen ymateb.

Bydd yr ysgol yn sicrhau hyd eithaf ei gallu nad oes unrhyw recordiadau (neu ddim ond ychydig iawn) o bobl sy'n mynd heibio neu eiddo preifat person arall. Ni fydd y system wylidwriaeth yn cael ei phwyntio ar gerbydau preifat nac eiddo y tu allan i berimedr yr ysgol.

O fewn adeiladau'r ysgol, mae'r ddarpariaeth CCTV mewn coridorau, mannau grisiau, mannau mynediad, ardaloedd cyhoeddus, cymunedol a chymdeithasol. Nid yw'r system yn gallu recordio sain.

Ni fydd y system yn recordio unrhyw sain a bydd yr ysgol yn diffodd yn ddiodyn unrhyw allu i recordio sain.

Ni fydd CCTV yn cael ei ddefnyddio mewn ystafelloedd dosbarth oni bai bod gwyliadwriaeth gudd yn **gwbl angenrheidiol**.

Bydd yr ysgol yn cadw cofnod sy'n rhoi manylion am leoliad gwahanol gamerâu a'r hyn a gaiff ei gipio gan y camera o fewn yr ardal honno yn yr ysgol drwy'r *Log Lleoliadau CCTV*

Ysgolion (ATODIAD B). Mae hwn hefyd ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu.

Bydd y system CCTV yn cael ei gweithredu 24 awr y dydd, bob dydd o'r flwyddyn. Yn ystod cyfnodau o gau'r ysgol, efallai y bydd gan y Pennaeth neu aelodau eraill o staff enwebedig fynediad o bell diogel i ddelweddau byw a delweddau wedi'u recordio.

Mae'r system wylidwriaeth wedi'i chynllunio a'i gosod ar gyfer yr effeithiolrwydd a'r effeithlonrwydd mwyaf posibl, fodd bynnag, ni all yr ysgol warantu y bydd y system yn cwmpasu neu'n canfod pob un digwyddiad sy'n digwydd yn y meysydd dan wylidwriaeth a gall 'mannau dall' fodoli.

Bydd gan aelodau o staff yr ysgol fynediad i fanylion ynglŷn â lle mae camerâu CCTV wedi'u lleoli, ac eithrio camerâu a osodir at ddiben monitro cudd.

9.3. Ymwelwyr

Bydd manylion POB ymweliad ac ymwelydd â'r ysgol yn cael eu cofnodi yn llyfr ymwelwyr yr ysgol neu drwy system arwyddo electronig, gan gynnwys yr amser mynediad. Bydd hyn yn cefnogi'r ysgol i adnabod unigolion.

10. Gwylidwriaeth Gudd

Gwylidwriaeth gudd yw'r defnydd o wylidwriaeth nad yw'n cael ei rhannu'n fwriadol â'r gwrthrychau y mae'n eu recordio. Mae gwrthrychau'n cael eu recordio heb eu gwybodaeth. Mae enghreifftiau o wylidwriaeth gudd yn cynnwys ffilmio rhywun yr amheuir ei fod yn cyflawni gweithgareddau anghyfreithlon neu dwyllodrus fel dwyn neu ffilmio rhywun lle mae amheuaeth o gam-drin, trais neu niwed fel y gellir casglu gwybodaeth a/neu dystiolaeth ar gyfer ymchwiliad.

Nid yw'r ysgol yn cydoddef y defnydd o wylidwriaeth gudd wrth fonitro staff, disgyblion a/neu wirfoddolwyr yr ysgol. Bydd gwylidwriaeth gudd yn cael ei chyfyngu i achlysuron prin a dim ond mewn **amgylchiadau eithriadol neu eithafol** y bydd yn weithredol, er enghraifft:

- lle mae achos da dros amau bod camau anghyfreithlon neu anawdurdodedig yn digwydd, neu lle mae sail i amau camymddygiad difrifol;
- lle byddai hysbysu'r unigolion am y monitro yn amharu'n ddifrifol ar y rheswm dros wneud y recordiad.

Bydd cais am ddefnyddio camerâu cudd yn nodi'n glir y diben a'r rhesymau dros eu defnyddio. Rhaid gofyn a chael awdurdodiad gan yr Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth Dysgu a Swyddog Awdurdodi yng Nghyngor Sir Ynys Môn yn unol â *Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000* cyn cychwyn.

Gall gwylidwriaeth gudd a gynhelir gan staff yr ysgol heb fath o awdurdod gan Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth Dysgu fod yn destun camau disgyblu.

Dylai Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth Dysgu fod yn fodlon bod yr holl ddulliau atal corfforol eraill wedi'u disbyddu cyn defnyddio recordio cudd.

Bydd yr holl waith monitro o'r fath yn cael ei ddogfennu'n llawn a dim ond am gyfnod cyfyngedig a rhesymol y bydd yn digwydd.

Rhaid i fonitro cudd ddod i ben ar ôl cwblhau ymchwiliad. Ni fydd camerâu sydd wedi'u gosod at ddibenion monitro cudd yn cael eu defnyddio mewn ardaloedd y disgwylir yn rhesymol iddynt fod yn breifat, er enghraifft ciwbiclau toiled, ardaloedd newid ac ati.

11. Storio a Chadw Offer a Data

Bydd ffilm wedi'i recordio a'r offer monitro yn cael eu storio'n ddiogel mewn ardal gyfyngedig. Ni chaniateir mynediad heb awdurdod i'r ardal honno ar unrhyw adeg. Bydd mynediad i'r system CCTV a delweddau wedi'u storio yn cael ei gyfyngu i ddefnyddwyr awdurdodedig yn unig a bydd yr ardal dan glo pan nad yw'r defnyddwyr awdurdodedig yn ei meddiannu. Bydd mynediad i'r system wylidwriaeth, meddalwedd a data yn cael ei gyfyngu'n llym i ddefnyddwyr awdurdodedig a byddant yn cael eu diogelu gan gyfrinair.

Ni fydd data a recordir yn cael ei gadw am fwy o amser nag sy'n angenrheidiol. Er eu bod yn cael eu cadw, bydd cyfanrwydd y recordiadau'n cael ei gynnal i sicrhau eu gwerth tystiolaethol ac i ddiogelu hawliau'r bobl y mae eu delweddau wedi'u recordio.

Pan gedwir data o'r fath, caiff ei gadw yn unol â deddfwriaeth diogelu data. Bydd gwybodaeth gan gynnwys dyddiad, amser a hyd y recordiad, yn ogystal â'r lleoliadau a gwmpesir a grwpiau neu unigolion a recordir, yn cael eu cofnodi yn y log systemau. Unwaith y bydd y cyfnod cadw wedi dod i ben, dylid tynnu neu ddileu'r delweddau.

Fel arfer, bydd data a recordir yn cael ei gadw am o leiaf bythefnos ond am uchafswm o 30 diwrnod, ac eithrio pan fo'r ddelwedd yn nodi mater sy'n golygu bod angen echdynnu a chadw'r darn hwnnw o dystiolaeth neu ei fod yn cael ei gadw'n benodol yng nghyd-destun ymchwiliad/erlyniad i'r mater hwnnw. Gall delweddau/recordiadau CCTV ddal materion fel ymddygiad troseddol neu risg i iechyd a diogelwch ac efallai y bydd angen cadw'r delweddau/recordiadau CCTV i ymchwilio i'r mater hwnnw. Gall y ffilm fod yn ofynnol yn gyfreithlon gan drydydd parti priodol fel yr Heddlu neu'r Awdurdod Lleol.

Oni bai bod angen data at y dibenion uchod gan yr ysgol neu gyrff ymchwilio, bydd data'n cael ei drosysgrifo'n awtomatig neu â llaw neu'n cael ei ddileu'n ddiogel. Bydd unrhyw luniau diangen a gaiff eu cipio'n cael eu dileu'n ddiogel o'r system ysgolion. Os bydd angen at ddibenion ymchwilio, bydd data'n cael ei ddinistrio cyn gynted ag nad oes ei angen mwyach.

12. Asesu'r System CCTV

Bydd y Pennaeth yn gwirio ac yn cadarnhau effeithlonrwydd y system bob dydd ac yn benodol bod yr offer yn recordio'n iawn; bod camerâu'n weithredol ac yn gweithredu'n effeithiol. Dylai'r camerâu a osodwyd ddarparu delweddau sydd o ansawdd addas at y dibenion penodedig y maent wedi'u gosod ar eu cyfer.

Gwneir gwiriadau i sicrhau cywirdeb unrhyw nodweddion megis lleoliad y camera a/neu gyfeiriad dyddiad ac amser. Os canfyddir nad yw'r amser/dyddiad ac ati yn gyson â'r amser/dyddiad presennol, bydd y Pennaeth yn cymryd camau i gywiro'r gwall. Bydd nodyn o newidiadau o'r fath yn cael ei gofnodi yn y log systemau.

Bydd camerâu'n cael eu cynnal a'u gwasanaethu'n briodol er mwyn sicrhau bod delweddau clir yn cael eu recordio. Bydd y system yn cael ei gwirio a bydd gwasanaethu'n cael ei gynnal o leiaf bob blwyddyn.

Mae unrhyw ddiweddariadau meddalwedd (yn enwedig diweddariadau diogelwch) y mae angen eu gwneud i'r system neu unrhyw ddyfeisiau eraill sy'n gysylltiedig â hi a gyhoeddir gan wneuthurwr yr offer, yn cael eu gwneud ar unwaith.

Dylid diogelu camerâu rhag fandaliaeth er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i weithio.

Efallai yr hoffai'r corff llywodraethu dderbyn adroddiad blynyddol ar berfformiad a blaenoriaethau'r system gan gynnwys trosolwg byr o wiriadau a mesurau diogelwch, canmoliaeth a chwynion, ceisiadau am ddatgeliad ac ati.

13. Lawrlwytho Gweithdrefnau Ffilm

Er mwyn cynnal a chadw uniondeb y data (a sicrhau ei fod yn dderbyniol mewn unrhyw achos cyfreithiol), rhaid paratoi unrhyw ffilm lawrlwytho a ddefnyddiwyd i recordio digwyddiadau o'r gyriant caled yn unol â'r gweithdrefnau canlynol:

- rhaid i bob ffilm lawrlwytho gael ei adnabod gan farc unigryw;
- cyn ei ddefnyddio, rhaid glanhau pob ffilm lawrlwytho o unrhyw recordiad blaenorol;
- bydd y Pennaeth yn cofrestru dyddiad ac amser mewnosod ffilm lawrlwytho, gan gynnwys ei gyfeirnod;
- rhaid i'r ffilm sy'n ofynnol at ddibenion tystiolaethol gael ei selio, ei weld a'i lofnodi gan Gadeirydd y Llywodraethwyr a'r Pennaeth, ac yna ei ddyddio a'i storio mewn storfa dystiolaeth ddiogel ar wahân. Os na chaiff ffilm lawrlwytho ei gopïo ar gyfer yr Heddlu cyn iddo gael ei selio, gellir gwneud copi yn ddiweddarach ar yr amod ei fod wedyn yn cael ei ail-selio, ei dystio a'i lofnodi gan Gadeirydd y Llywodraethwyr a'r Pennaeth, yna ei ddyddio a'i ddychwelyd i'r storfa dystiolaeth.

Os caiff lluniau lawrlwytho eu harchifo, rhaid nodi'r cyfeirnod. Bydd ffilm lawrlwytho'n cael ei fynegeio, ei storio a'i ddinistrio'n briodol ar ôl ei ddefnyddio'n briodol, yn unol â'r ddeddfwriaeth diogelu data a'r cyfnodau cadw.

Wrth gyrchu a gwyllo delweddau, rhaid i ddau aelod o staff awdurdodedig fod yn bresennol (un ohonynt yn ddelfrydol yw'r Pennaeth). Bydd cofnod ysgrifenedig o fynediad yn cael ei gadw drwy log systemau. Cedwir cofnodion mynediad a byddant yn dogfennu'r canlynol:

- dyddiad ac amser eu hechdynnu;
- enw'r person sy'n echdynnu'r delweddau;

- enw(au) y person(au) a'r sefydliad y maent yn ei gynrychioli yn edrych ar y delweddau;
- y rheswm dros y gwylio;
- sut yr ymdriniwyd â'r cais;
- canlyniad, os o gwbl, y gwylio;
- y dyddiad a'r amser y dychwelwyd y delweddau i'r system; neu
- lle diogel, os ydynt wedi'u cadw at ddibenion tystiolaethol.

Bydd data yn cael ei ddarparu mewn fformat parhaol lle bo'n bosibl. Os nad yw hyn yn bosibl, bydd yr unigolyn yn cael cyfle i weld y ffilm.

Dylid amgryptio recordiadau sydd wedi eu hechdynnu i ddiogelu'r ffilm.

14. Ceisiadau gan Wrthrych y Data

Mae gan unigolion yr hawl i ofyn am fynediad i'r data personol sydd gan yr ysgol arnynt mewn perthynas â hwy eu hunain ac i ddilysu cyfreithlondeb y prosesu o dan ddeddfwriaeth diogelu data. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth a gedwir ar y system CCTV, os yw wedi'i chadw. Bydd yn rhaid i'r ysgol sicrhau y gall roi copïau i unigolion o ddelweddau'r unigolyn hwnnw a gasglwyd gan y system CCTV cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol. Mae'r hawl hon yn amodol ar rai eithriadau rhag mynediad, gan gynnwys mewn rhai amgylchiadau, lle gellir adnabod eraill.

Gofynnir i unigolion sy'n cyflwyno ceisiadau am fynediad gwblhau'r *Ffurflen Cais gan Wrthrych y Data Ysgolion* ac i ddarparu digon o wybodaeth a manylion penodol i alluogi adnabod y ffilm sy'n ymwneud â hwy, er enghraifft, dyddiad, amser a lleoliad y recordiad.

Gofynnir am dystiolaeth ffotograffig o hunaniaeth a/neu ddisgrifiad manwl i ganiatáu ar gyfer adnabod. Rhaid i'r ysgol fodloni ei hun o hunaniaeth unrhyw berson sy'n dymuno gweld delweddau neu gael mynediad i'r system a dilysrwydd y cais. Lle mae unrhyw amheuaeth, gwrthodir mynediad.

Wrth roi copi o'i ddata i'r person, gall yr ysgol ddarparu llun llonydd/cyfres o luniau llonydd, tâp neu ddisg gyda delweddau perthnasol. Os mai dim ond yr unigolyn sy'n gwneud y cais sydd i'w weld yn y ffilm, yna gellir caniatáu i'r unigolyn weld y ffilm.

Bydd copi o'r wybodaeth yn cael ei roi i'r unigolyn yn ddi-dâl; fodd bynnag, gall yr ysgol osod 'ffi resymol' i gydymffurfio â cheisiadau am gopïau pellach o'r un wybodaeth.

Mae gan yr ysgol hawl i wrthod mynediad i ffilm CCTV lle byddai hyn yn amharu ar hawliau cyfreithiol unigolion eraill neu'n peryglu ymchwiliad parhaus.

Os nad yw'r ysgol yn gallu cydymffurfio â chais gan wrthrych y data heb ddatgelu data personol unigolyn arall yr adnabyddir neu y gellir ei adnabod o'r wybodaeth honno, nid yw'n ofynnol iddi gydymffurfio â'r cais oni bai ei fod wedi'i fodloni bod yr unigolyn wedi rhoi ei gydsyniad datganedig i'r datgeliad, neu os yw'n rhesymol, gan roi sylw i'r amgylchiadau, i gydymffurfio heb gydsyniad yr unigolyn.

Bydd yr ysgol yn cydymffurfio â'r *Polisi Cais gan Wrthrych y Data Ysgolion* a bydd y Swydddog Diogelu Data Ysgolion yn rhoi cyngor ac arweiniad i'r ysgol a gall hwyluso a chefnogi'r gwaith o baratoi ymateb i'r cais.

Mae'r *Ffurflen Cais gan Wrthrych y Data Ysgolion* ar gael ar y dudalen Diogelu Data ar Feicrowefan y Gwasanaeth Dysgu a bydd yr ysgol yn sicrhau ei bod ar gael i unrhyw unigolion sy'n gofyn am y ffurflen hon. Bydd yr ysgol hefyd yn darparu dolenni i'r ffurflen ar eu gwefan neu gyfrifon cyfryngau cymdeithasol.

Dylai'r ysgol ofyn am gyngor y Swydddog Diogelu Data Ysgolion os nad yw'n siŵr sut i ddelio â chais.

14.1. Delweddau o Unigolion Eraill / Trydydd Partïon

Wrth ymdrin â chais gan wrthrych y data, rhaid i'r ysgol ystyried a oes delweddau o unigolion eraill ar wahân i'r unigolyn sy'n gwneud y cais sy'n ymddangos ar y ffilm.

Dylid cuddio delweddau o unigolion eraill cyn i'r data gael ei ryddhau i'r ymgeisydd. Pan fo lluniau'n cynnwys delweddau sy'n ymwneud â thrydydd partïon, bydd yr ysgol yn cymryd camau priodol i guddio a diogelu hunaniaeth yr unigolion hynny.

Efallai y bydd angen defnyddio meddalwedd arbenigol i olygu data gweledol trydydd partïon. Mae'r technegau sydd ar gael yn cynnwys gwneud rhywbeth yn aneglur (*blurring*), masgio, neu ddefnyddio llenwad solet i guddio rhannau o'r ffilm yn llwyr. Mae'r dechneg fwyaf perthnasol yn dibynnu ar yr amgylchiadau sut y crëwyd y ffilm ac ansawdd y ffilm.

Os oes angen i'r ysgol gontractio'r broses olygu (*redaction*) allan i sefydliad arbenigol, bydd angen i gontract ysgrifenedig fod ar waith gyda'r cwmni fel prosesydd data.

Dylid cysylltu â'r Swydddog Diogelu Data Ysgolion os nad yw'r ysgol yn siŵr a oes amgylchiadau eithriadol lle bo'n briodol rhannu delweddau o drydydd partïon. Bydd y Swydddog Diogelu Data Ysgolion yn ystyried y canlynol o dan yr amgylchiadau hyn:

- a yw'r cais yn *gofyn* am ddatgelu eraill neu a ellir ystumio'r delweddau er mwyn peidio â'u hadnabod;
- faint o amser y bydd yn ei gymryd i ddelio â'r cais ac os yw hyn yn fwy na throthwy'r hyn a ystyrir yn amser rhesymol i brosesu'r cais;
- a yw'r unigolion eraill wedi rhoi caniatad i ddatgelu'r delweddau;
- lle na cheisir neu y ceir caniatâd, a yw'n rhesymol fel arall o dan yr amgylchiadau i ddatgelu'r delweddau hynny i'r unigolyn sy'n gwneud y cais.

15. Mynediad at Ddelweddau a Datgelu Ddelweddau i Drydydd Partïon

Mewn amgylchiadau cyfyngedig a rhagnodedig, efallai y byddai'n briodol datgelu delweddau i drydydd parti, megis pan fo datgeliad yn ofynnol yn ôl y gyfraith mewn perthynas ag atal neu ganfod trosedd neu mewn amgylchiadau eraill pan fo eithriad yn gymwys o dan ddeddfwriaeth berthnasol.

Ni fydd unrhyw ddatgeliad o ddata wedi'i recordio i drydydd partïon ar wahân i bersonél awdurdodedig fel yr Heddlu a darparwyr gwasanaethau i'r ysgol lle byddai angen i'r rhain gael mynediad rhesymol at y data (e.e. ymchwilwyr).

Dylid gwneud ceisiadau'n ysgrifenedig i'r Pennaeth. Gwneir datgeliadau o'r fath yn ôl disgrisiwn y Pennaeth, gan gyfeirio at ddeddfwriaeth berthnasol a, lle bo angen, yn dilyn cyngor gan y Swyddog Diogelu Data Ysgolion.

Mae'r canlynol yn enghreifftiau o sefyllfaoedd y gall y Pennaeth awdurdodi mynediad i ddelweddau CCTV i drydydd partïon awdurdodedig:

- pan fo'n ofynnol iddo wneud hynny, yr Heddlu neu ryw awdurdod statudol perthnasol pan fo'n ofynnol yn ôl y gyfraith i'r ysgol (neu ei hasiantau) wneud adroddiad ynghylch comisiynu trosedd a amheuir; neu
- yn dilyn cais gan yr Heddlu pan fo trosedd neu drosedd a amheuir wedi digwydd a/neu pan amheuir bod ymddygiad anghyfreithlon/gwrthgymdeithasol yn digwydd ar eiddo'r ysgol; neu
- llunio adroddiad ynghylch ymddygiad troseddol tybiedig; neu
- i asiantaethau erlyn – fel Gwasanaeth Erlyn y Goron (CPS); neu
- galluogi'r arweinydd diogelu dynodedig neu ei ddirprwy penodedig i archwilio ymddygiad a allai arwain at unrhyw bryder diogelu rhesymol neu i'r HSE a/neu unrhyw gorff statudol arall sy'n gyfrifol am ddiogelu plant; neu
- cynorthwyo'r ysgol i sefydlu ffeithiau mewn achosion o ymddygiad annerbyniol gan ddisgyblion, ac os felly, bydd y rhieni/gwarcheidwad yn cael gwybod fel rhan o reolaeth yr ysgol o ddigwyddiad penodol; neu
- i wrthrych y data (neu eu cynrychiolwyr cyfreithiol fel cyfreithwyr neu fargyfreithwyr) yn unol â chais am fynediad o dan ddeddfwriaeth diogelu data neu'n ddarostyngedig i orchymyn llys; neu
- i gwmni yswiriant yr ysgol lle bo angen er mwyn mynd ar drywydd hawliad am ddifrod a wnaed i eiddo sydd wedi'i yswirio; neu
- mewn unrhyw amgylchiadau eraill sy'n ofynnol o dan y gyfraith neu reoliad.

Lle datgelir delweddau, bydd cofnod yn cael ei wneud yn y log systemau. Bydd y canlynol yn cael ei ddogfennu:

- y dyddiad a'r amser y caniatwyd mynediad neu'r dyddiad y gwnaed datgeliad;
- adnabod y trydydd parti a ganiatwyd mynediad neu y gwnaed datgeliad iddo;
- y person a awdurdododd y cais;
- y rheswm dros ganiatáu mynediad neu ddatgeliad;
- manylion y delweddau a welwyd;
- lleoliad y delweddau;
- unrhyw rif digwyddiad trosedd y gallai delweddau fod yn berthnasol iddo;
- llofnod y person sydd wedi'i awdurdodi i gasglu'r cyfrwng – lle bo'n briodol.

Gellir cynnal cyfarfodydd cyswllt gyda'r holl gyrff sy'n ymwneud â chefnogi'r system. Gellir cynnal cyfarfodydd cyswllt hefyd gyda'r Heddlu a chyrrff eraill os oes angen.

Gellir defnyddio'r data o fewn gweithdrefnau disgyblu a chwyno'r ysgol yn ôl y gofyn, a byddant yn ddarostyngedig i ofynion cyfrinachedd arferol y gweithdrefnau hynny.

Dylid cofnodi pob cais am fynediad neu ddatgeliad. Os gwrthodir mynediad neu ddatgeliad, dylid cofnodi'r rheswm am hynny yn y log systemau.

16. Rhannu Delweddau CCTV a'r Heddlu

Gall yr Heddlu weld delweddau ar gyfer atal a chanfod troseddau. **Rhaid** i'r Heddlu lenwi'r ffurflen berthnasol (*Ffurflen SA3 - Cais i sefydliad allanol am ddatgelu data personol i'r Heddlu*). Ni ddylid rhannu delweddau CCTV os nad yw'r ffurflen berthnasol wedi'i chwblhau'n llawn gan yr Heddlu a'i derbyn gan yr ysgol cyn rhannu neu ddarparu mynediad i'r delweddau CCTV oni bai bod sefyllfa frys (e.e. plentyn sydd ar goll, plentyn sydd mewn perygl) sy'n gofyn am fynediad ar unwaith i'r ffilm. Yn yr achosion hyn, gellir cyflwyno'r ffurflen ar ôl y datgeliad.

Dim ond i'r cyfryngau i'w defnyddio wrth ymchwilio i drosedd benodol yn dilyn cais penodol gan yr Heddlu neu gan awdurdod ysgrifenedig yr Heddlu y caiff recordiadau a delweddau eu rhyddhau.

Bydd cofnod yn cael ei gadw o ryddhau unrhyw ffilm lawrlwytho i'r Heddlu neu ymgeiswyr awdurdodedig eraill. Rhaid cofnodi delweddau yn ysgrifenedig yn y log systemau pan mae'r Heddlu wedi eu gweld. Os bydd angen delweddau fel tystiolaeth, gellir rhyddhau copi i'r Heddlu o dan y gweithdrefnau a ddisgrifir yn y polisi hwn. Dim ond ar y ddealltwriaeth glir bod y ffilm lawrlwytho (ac unrhyw ddelweddau a gynhwysir arni) yn parhau i fod yn eiddo i'r ysgol y bydd delweddau'n cael eu rhyddhau, a'u bod i'w trin yn unol â deddfwriaeth diogelu data.

Mae gan yr ysgol hefyd yr hawl i wrthod caniatâd i'r Heddlu basio'r ffilm a lawrlwythwyd (ac unrhyw ddelweddau a gynhwysir arni) ymlaen i unrhyw berson arall. Ar adegau pan fydd llys yn gofyn am ryddhau ffilm wedi'i llwytho i lawr, bydd hyn yn cael ei gynhyrchu o'r storfa dystiolaeth ddiogel, yn gyfan mewn bag wedi'i selio.

Efallai y bydd yr Heddlu yn ei gwneud yn ofynnol i'r ysgol gadw'r ffilm a lawrlwythwyd i'w defnyddio fel tystiolaeth yn y dyfodol. Bydd ffilmiau o'r fath yn cael eu mynegeo'n briodol a'u storio'n ddiogel nes bod eu hangen ar yr Heddlu.

Bydd yr ysgol yn cydymffurfio â *Gweithdrefn Rhannu Gwybodaeth gydag Awdurdodau Heddlu yn y Deyrnas Unedig Gwynedd ac Ynys Môn*.

17. Prosesu Trydydd Parti

Pan fo'r CCTV yn cael ei weithredu neu ei reoli gan drydydd parti (fel cwmni diogelwch masnachol), rhaid i'r ysgol roi cytundeb prosesu data ysgrifenedig ar waith gyda'r cwmni hwnnw.

Dylai'r ysgol sicrhau bod y trydydd parti yn bodloni gofynion trwyddedu perthnasol y *Security Industry Authority (SIA)*. Mae CCTV sy'n eiddo i'r ysgol, a weithredir gan ei staff ei hun ac y mae ei ddata'n cael ei reoli gan yr ysgol yn cael ei ystyried yn fewnol ac nid yw'n dod o dan ddeddfwriaeth SIA.

Bydd y Swydddog Diogelu Data Ysgolion yn rhoi cyngor ac arweiniad pellach a bydd yn paratoi unrhyw gytundeb gyda chwmni trydydd parti sy'n darparu CCTV ar gyfer yr ysgol.

Nid yw'r ysgol yn berchen ar nac yn rheoli systemau CCTV trydydd parti, ond gellir darparu delweddau o ddigwyddiadau gan drydydd partion lle mae hyn yn unol ag amcanion Polisi CCTV yr ysgol ei hun a/neu reolau'r ysgol.

18. Technoleg Adnabod Wynebau Byw (LFR)

Mae technoleg adnabod wynebau byw (LFR), a elwir hefyd yn gydnabyddiaeth wyneb awtomatig, yn adnabod pobl mewn fideo mewn amser real, gan ddefnyddio set o ffotograffau fel cyfeiriad. Mae camerâu gwyliadwriaeth adnabod wynebau yn sganio'r holl wynebau y gallant eu gweld mewn torf i wirio hunaniaeth pobl yn erbyn cronfa ddata mewn amser real.

Os yw'r ysgol yn ystyried defnyddio technoleg adnabod wynebau byw (LFR), rhaid iddi drafod hyn gyda'r Swydddog Diogelu Data Ysgolion cyn prynu'r dechnoleg hon.

Bydd angen i'r ysgol ddangos safonau uchel o lywodraethu ac atebolrwydd o'r cychwyn cyntaf, gan gynnwys gallu cyfiawnhau bod y defnydd o LFR yn deg, yn angenrheidiol ac yn gymesur ym mhob cyd-destun penodol y caiff ei ddefnyddio ynddo.

Bydd angen ystyried pob risg hefyd wrth ddefnyddio'r math newydd hwn o dechnoleg a bydd angen cwblhau Asesiad Effaith Diogelu Data.

19. Hyfforddiant

Dylai staff sydd â mynediad i system CCTV yr ysgol gael hyfforddiant digonol i sicrhau dealltwriaeth o'r system.

Bydd y Pennaeth yn cadw cofnod o'r hyfforddiant a gynhelir gan staff sydd â mynediad i'r system CCTV.

20. Cwynion

Mae gan unigolion sydd wedi cael eu delwedd wedi ei ffilmio gan y system hawl i wrthwynebu a dylent ddilyn gweithdrefn gwyno'r ysgol.

Dylid cyfeirio unrhyw gwynion ac ymholiadau mewn perthynas â system CCTV yr ysgol at y Pennaeth i ddechrau.

Mae gan unigolion yr hawl i wneud cwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) sef y rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer diogelu data:

E-bost: <https://ico.org.uk/concerns/>

Rhif ffôn: 0303 123 1113

Cyfeiriad: Information Commissioner's Office, Wycliffe House, Water Lane, Wilmslow, Cheshire, SK9 5AF

21. Torri'r Polisi

Gallai peidio â chydymffurfio â'r polisi hwn gan aelodau o staff yr ysgol arwain at ganlyniadau difrifol gan gynnwys torri'r gyfraith a pherygl o gosbau sifil a throeddol sylweddol i'r unigolyn ac awdurdodau'r ysgol.

Gall hyn arwain at roi'r unigolion y mae eu gwybodaeth bersonol yn cael ei phrosesu a'r ysgol mewn perygl.

Gellir ystyried peidio â chydymffurfio â pholisi neu gamddefnyddio gwybodaeth am y system wylidwriaeth gan aelod o staff yr ysgol yn fater disgyblu. Os bydd gweithiwr nad yw'n gyflogai yn torri'r polisi hwn, efallai y bydd eu contract yn cael ei derfynu ar unwaith.

22. Adolygu'r Polisi a Threfniadau Arolygiaeth

Caiff y polisi hwn ei adolygu gan y Swydddog Diogelu Data Ysgolion, gan gynnwys ymgynghori fel y bo'n briodol gyda phartion â buddiant, bob tair blynedd, oni bai bod newidiadau i ddeddfwriaeth, codau ymarfer neu ganllawiau yn ei gwneud yn ofynnol i'r polisi gael ei ddiweddarau'n gynt.

Caiff y polisi ei gymeradwyo gan Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth Dysgu a chaiff ei fabwysiadu gan gorff llywodraethu'r ysgol. Bydd y Tîm Arweinyddiaeth Ysgolion a'r corff llywodraethu yn monitro cydymffurfiaeth â'r polisi hwn a gweithdrefnau cysylltiedig.

Os oes unrhyw ymholiadau neu bryderon am unrhyw beth a gynhwysir yn y polisi hwn, dylid cysylltu â'r Swydddog Diogelu Data Ysgolion heb betruso:

E-bost: dpoysgolionmon@ynysmon.gov.uk

Rhif ffôn: 01248 751833

Cyfeiriad:
Gwasanaeth Dysgu, Cyngor Sir Ynys Môn,
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

Ceir rhagor o wybodaeth ynglŷn â diogelu data a CCTV o wefan yr ICO: <https://ico.org.uk/>
a gwefan y Surveillance Camera Commissioner:
<https://www.gov.uk/government/organisations/surveillance-camera-commissioner>